

BAD EN ZWEMINRICHTING AAN DE DE RUYTERKADE, LATER BADHUIS OBELT

In 1881 werden er twee zweminrichtingen in Amsterdam opgericht. Een daarvan was de Amsterdamsche Badinrichting Maatschappij, die gelegen was aan de Binnen Amstel bij de Prinsengracht, beschreven cataloguspagina NL H 0074 en de ander was de creatie van Theodorus van Heemstede Obelt. Obelt werd geboren op 14 april 1857 als zoon van een varensgezel die kort na zijn geboorte naar Amsterdam verhuisde om daar directeur van scheepswerf aan de Hoogte Kadijk te worden. Het is dus niet onlogisch dat de negen kinderen van de heer Heemstede Obelt veel met water in aanraking kwamen. En geciteerd broer Cornelis; "Een Obelt kan eerder zwemmen dan lopen". Theodorus heeft in Londen het hier onbekende diploma "sanitary engineer" behaald en heeft terug in Nederland zich bezig gehouden met, voor die tijd ongekennde luxe, het inrichten van o.m. badkamers. Zijn firma, Th. van Heemstede Obelt's sanitair Technisch Bureau, was met hoofdkantoor en magazijnen gevestigd op nummers 104-106 en 151 aan de De Ruyterkade te Amsterdam met filiaal Mauritskade 35 in Den Haag en men had de grootste sorteering van sanitaire goederen, warm- en koud watervoorziening en centrale verwarming. Het aantal werknemers moet ca. 200 zijn geweest, voorwaar geen klein ingenieurs/installatiebedrijf. Maar niet allen de particuliere markt werd beschreden, ook de scheepvaart en allerlei bedrijven en instellingen kwamen voor het sanitaire genoegten bij hem. Paleis Het Loo is een zeer bekend adres bij onze lezers.

Na de oprichting van het "watingenieursbureau" werd het voor hem tijd om een groot zwembad in te richten om zijn bedrijf nog meer bekendheid te geven. Het zwembad kwam aan een voor hem zeer bekende straat en kade te liggen. Het zwembad kreeg als adres De Ruyterkade 150, naast het hoofdkantoor van zijn sanitair bedrijf op 151. Wanneer het zwembad werd aangelegd weet ik niet maar de tweede obligatielenig werd uitgeschreven in april 1887 en was groot f 21.000,— (de eerste lening f 54.000,—). In een courantenartikel uit die tijd van 2-6-1887 lezen wij met vreugde over de "Openstelling van het dames-bassin in de zweminrichting van de heer Heemstede Obelt. En voorts dat er op 10 juli 1887 een dames zwemwedstrijd wordt gehouden onder auspiciën van de kort daarvoor opgerichte dames zwemclub H.D.Z. Hollandsche Dames Zwemclub.

Een dames zwemwedstrijd! Heel apart als men bedenkt dat de bestaande zwembaden alleen voor mannen en jongens waren want welk fatsoenlijk meisje liet wat van zich zien in die tijd. Amsterdam stond op z'n kop toen de aankondiging van een dames zwemwedstrijd algemeen bekend werd. Dat

zou een schandalige vertoning worden! Al die blote vrouwen en meisjes in het bad! Alle schuinsmarcheerders verzamelden zich, doch Van Heemstede Obelt heeft toen direct bekend gemaakt dat alleen vrouwen en meisjes als publiek werden toegelaten. Ook de pers bestond die dag geheel uit dames.

Na de wedstrijd werd door Obelt bekend gemaakt dat er spoedig zou worden begonnen met de bouw van een dames- en kinderbad. En men leerde zwemmen.

N.V. Bad- en Zweminrichting aan de De Ruyterkade. Opgericht 10 mei 1900. Het maatschappelijk kapitaal was f 35.000,—, in 239 stukken van f 125,— en 205 van f 25,—.

In 1913 gebracht op f 28.600,— verdeelt in 219 van f 110,— en 205 van f 22,— en de naam werd N.V. tot Exploitatie van het Badhuis Obelt. In 1918 werd de naam Amsterdamsche Bad- en Zweminrichting over het Y.

Dat het zwembad populair was blijkt uit de cijfers van 1896 toen ca. 14.500 bezoekers het bad bezocht hebben. Ook de medicinale baden konden rekenen op veel bezoekers.

Niet allen de H.D.Z. had hier zijn clubbad maar ook de Amsterdamsche Reddings Brigade die in 1913 werd opgericht nadat een zandschip lek sloeg en er vier kinderen bij verdronken.

Dit populaire bad moest in oktober 1912 wijken voor de broodnodige havenuitbreiding en werd in Amsterdam Noord weer opgebouwd aan de Galgenweg. Deze naam werd op verzoek van Obelt veranderd in Badhuisweg.

Maar de afstand eiste zijn tol. Het aantal bezoekers was veel minder dan op de oude plek. Toch kwamen er de militairen die in Noord gelegerd waren naar dit zwembad en ook de zwemverenigingen "De Dolfijn" en "Het IJ" waren vaste klant.

Ondanks trouwe bezoekers zoals Heintje Davids, die ook steeds weer terug kwam, ging het fout en helaas moest het bad in 1926 sluiten.

Het terrein ging naar de Bataafsche Petroleum Maatschappij.

Uit: V.V.O.F. Mededelingenblad Nr. 4 van augustus 2013, blz. 5 t/m 7